

Základní škola Chomutov, Písečná 5144,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE pro období 2024 - 2028

Č. j.	374/5ZSCV/2025
Vypracovaly:	Nela Wiessnerová, DiS. Bc. Nicol Hlavatá, DiS.
Schválil:	Mgr. Miroslav Žalud, ředitel školy
Pedagogická rada projednala dne:	27. 08. 2026
Aktualizace k:	18. 08. 2026

OBSAH

1. Současný stav problematiky	3
1.1. Hlavní aktivity	4
1.2. Stav školy z hlediska patologických jevů, její zaměření	5
1.2.1. Vztah učitel – žák	5
1.2.2. Skupinová práce	5
1.2.3. Projektové vyučování a celoškoliní projekty	5
1.2.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny	5
1.2.5. Komunikace s rodiči, veřejností	5
1.2.6. Pedagogická diagnostika	6
1.2.7. Řešení přestupků	6
1.2.8. Zveřejnění informací	6
2. Personální zajištění prevence	6
2.1. Výchovní poradce	6
2.2. Metodik prevence	6
2.3. Pedagogové	7
2.4. Ředitel školy	7
2.5. stav dětí ve vztahu k patologickým jevům	7
3. Potřeba projektu	7
4. Cíle projektu	8
5. Vymezení cílové skupiny	9
6. Způsob realizace	9
7. Znalostní kompetence žáků	11
8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny	12
9. Zařazovaná témata	13
10. Vyhodnocení preventivní strategie	16

1. Současný stav problematiky

Školu navštěvuje přibližně 450 žáků. Škola v současnosti funguje pod cílovou kapacitou, což však odpovídá zvoleným výchovně-vzdělávacím strategiím a i nadále přispívá k vytvoření adekvátního zázemí pro rozvoj specializovaných učeben.

Nachází se na sídlišti Písečná, které leží na pomezí měst Chomutov a Jirkov, tedy v okrajové části městské zástavby. Tato skutečnost se odráží také ve složení místní populace. V důsledku demografických změn došlo v této lokalitě k úbytku příslušníků střední třídy, zejména státních zaměstnanců. Uvolněné bytové jednotky jsou postupně obsazovány sociálně znevýhodněnými rodinami pocházejícími z různých částí České republiky i ze zahraničí.

Pro dosažení stanovených cílů v oblasti výchovy a vzdělávání je nezbytné implementovat specifické přístupy, výukové metody a organizační formy, které zohledňují odlišné výchozí podmínky žáků. Tyto podmínky se liší od školských zařízení, v nichž převládají žáci s harmonickým rodinným zázemím a spontánním zájmem o vzdělávání. Ředitel školy v této souvislosti již informoval zástupce zřizovatele o negativním trendu ve vývoji školního klimatu.

Součástí aktuálních výzev, kterým škola čelí, je zvýšený výskyt žakovského chování vykazujícího nerespektování základních pravidel společenského soužití. Takové jednání má nepříznivý dopad na průběh výuky a celkovou atmosféru ve škole.

Vzhledem k situování školy v oblasti typické sídlištní zástavby se vyskytují rovněž problémy spojené s větší dostupností společensky tolerovaných návykových látek. Bezprostřední okolí školy je charakteristické výskytem prodejen s tabákovými a alkoholickými výrobky, což reflektují i vlastní zkušenosti žáků s těmito látkami.

Škola rovněž registruje přetrvávající výskyt rizikových forem chování mezi žáky, zejména ve formě šikany a kyberšikany. Moderní digitální komunikační platformy představují prostředek kontaktu mezi žáky, který však v některých případech přechází v agresivní verbální útoky. Anonymita online prostředí a omezené možnosti obrany obětí vytvářejí podmínky pro setrvalý výskyt tohoto nežádoucího jevu, i přes veškerá preventivní opatření realizovaná pedagogickým sborem.

Škola se aktivně zapojuje do preventivních a podpůrných programů v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), včetně projektů Šablony pro ZŠ Chomutov – Písečná a Inkluzivní vzdělávání v Chomutově.

V průběhu letních měsíců byly na škole rovněž realizovány Letní doučovací kempy zaměřené na podporu žáků v klíčových oblastech výuky a kompenzaci případných studijních deficitů. Dále je škola zapojena do projektů zdravé výživy „Ovoce do škol“ a „Školní mléko“ a sportovních projektů – „Sport a pohyb dětem“. Ve spolupráci s jazykovou školou MEDOU připravuje škola žáky ke zkouškám „Cambridge English“.

Poznámky k aktualizaci 2025: V roce 2025 byla strategie upravena s ohledem na nové okolnosti. Škola již nespolupracuje s jazykovou školou MEDOU, avšak nadále připravuje žáky ke zkouškám „Cambridge English“. Nově naše škola realizovala příměstský tábor ve spolupráci se střediskem volného času Domeček

Chomutov. Pokračuje také účast v projektech zdravé výživy – „Ovoce do škol“ a „Školní mléko“ – a ve sportovních aktivitách v rámci programu „Sport a pohyb dětem“.

Poznámky k aktualizaci 2026: Škola i nadále úspěšně pokračuje v realizaci zavedených projektů na podporu zdravé výživy, jimiž jsou „Ovoce do škol“ a „Školní mléko“.

Od školního roku 2025/2026 se naše škola nově zapojila do projektu „Výzva 58“. V rámci této iniciativy byl v uplynulém období zorganizován adaptační výjezd žáků do areálu Otevřený mlýn v Kačici, který je zaměřený na adaptaci žáků s jejich společné trávení času. Vzhledem k pozitivnímu přínosu této aktivity bude program adaptačních výjezdů pokračovat také v nadcházejícím školním roce 2026/2027.

Díky finanční podpoře z výše uvedené výzvy byly do zaměstnaneckého poměru přijaty dvě sociální pracovníce. Ty v rámci své činnosti přispěly k organizaci dalšího ročníku příměstského tábora. V letošním roce se tato akce uskutečnila v termínu od 6. do 10. července 2026 v areálu Cihla Chomutov.

Spolupráce s rodiči je oboustranně založena na principech potřebnosti a svobodného rozhodnutí. Probíhá jak formálně – při plánovaných schůzkách rodičů s učiteli, tak i neformálně – během vybraných akcí školy, třídy nebo školní družiny. Přesto však v mnoha případech zůstává spolupráce se zákonnými zástupci nevyhovující a nedostatečná.

Škola úzce spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Chomutově. Spolupráce je systematicky rozvíjena také s Odborem školství Statutárního města Chomutova. V případě potřeby škola navazuje spolupráci rovněž s Odborem sociálně-právní ochrany dětí v Chomutově.

1.1. Hlavní aktivity

Odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací.

Systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu.

oblastí preventivní výchovy do výuky, uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování. Dále vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže.

Průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých, diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže.

Poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce, odpovědnost za prevenci školní neúspěšnosti pomocí cílených programů zaměřených na vlastní učení, rozvoj motivace a volných vlastností, prevence zaměřená na sociálně patologické jevy, rizikové chování u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných, mimořádně nadaných a s nárokem na poskytování jazykové přípravy, zajištění podpory žákům ohrožených školní neúspěšností, se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaným, mimořádně nadaným a s odlišným mateřským jazykem.

1.2. Stav školy z hlediska patologických jevů, její zaměření

1.2.1. Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, ad. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

1.2.2. Skupinová práce

Žáci během vyučování spolupracují ve dvojicích nebo ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

1.2.3. Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

1.2.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

1.2.5. Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mají také možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Rodiče budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany. Rodiče každého žáka obdrží informace, které budou obsahovat nezbytná telefonní čísla a adresy, základní seznam změn chování, které by se mohli u jejich dětí vyskytnout, ale i několik užitečných rad, jak se zachovat, zjistí-li u svého potomka závislost či stane-li se jejich dítě obětí šikany. Pokud rodiče projeví zájem, rádi pro ně zajistíme alespoň jeden seminář nebo besedu s odborníkem. Budeme se snažit zapojit rodiče do

programu i tak, že je požádáme, aby se k jeho průběhu prostřednictvím ankety vyjádřily. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat.

1.2.6. Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

1.2.7. Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další rizikové chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- v případě dealerství oznámení Policii ČR

1.2.8. Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na webových stránkách školy. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany. Na výběru témat umístěných na nástěnku ve třídě Výchovy k občanství se mohou žáci sami podílet právě svými dotazy vhažovanými do schránky důvěry.

Dalším informačním zdrojem pro žáky a hlavně vyučující je knihovna na chodbách.

2. Personální zajištění prevence

2.1. Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP.

2.2. Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě.

Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

2.3. Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

2.4. Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

2.5. Stav dětí ve vztahu k patologickým jevům

Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování ve škole jsou využívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů a připomínky dětí školního senátu.

2.6. Speciální pedagog a sociální pracovník

Speciální pedagog se zaměřuje na vzdělávání, výchovu a rozvoj osob se specifickými potřebami. Provádí orientační vyšetření specifických vzdělávacích potřeb, poruch učení a chování.

Sociální pracovník se zaměřuje na pomoc rodinám a dětem, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci a tato situace se odráží ve školním prostředí a jejich úspěšnosti. Sociální pracovník propojuje školu s rodinou a dochází do přirozeného prostředí rodiny a žáků v rámci sociálního šetření.

3. Potřebnost projektu

Škola nepřejímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytují, se službami specializovaných zařízení.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- nechuť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý viditelný výsledek
- nedostatečné využití stávající legislativy
- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti, vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- mobilní telefony, Internet
- liberalizace drogové politiky
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- podceňování primární prevence

- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách
- neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence

4. Cíle projektu

a) dlouhodobé

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém, funkční systém vzdělávání školních metodiků, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.
- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

b) střednědobé

- Vytváření a distribuce metodických materiálů
- Zapojování rodin do života škol
- Proškolení školního metodika v rámci specializačního studia školních metodiků prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a kariérním růstu
- Pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů
- Finanční zabezpečení funkce školního metodika prevence (snížená přímá míra vyučovací povinnosti)
- Vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence rizikového chování
- Školní preventivní strategii a Minimální preventivní program zařadit do školních vzdělávacích programů
- Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.
- Na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku:

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

c) krátkodobé

- Zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- Finanční podpora školních preventivní strategie

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování,
- b) záškoláctví,
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření),
- g) netolismus (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí,
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

5. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. A také žáků navštěvující přípravný ročník základní školy. Zejména pak také prevence rizikových jevů u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných, mimořádně nadaných a s odlišným mateřským jazykem.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

6. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty

- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.
- snižování školní neúspěšnosti

Klíčové vyučovací oblasti:

- Oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- Oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- Oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- Oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- Oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- Oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Občanská nauka
- Přírodověda, biologie
- Přírodověda, vlastivěda
- Český jazyk
- Prvouka
- Výtvarná výchova a výtvarné soutěže
- Tělesná výchova
- Chemie
- Základy společenských věd

7. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva

- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení □ všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických problémů ve třídních kolektivech □ důraz na spolupráci s rodiči

- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

6. – 9. ročník

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.

Obsah programu:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

9. Zařazovaná témata

a. Téma: Závislosti - Informace o návykových látkách a jejich účincích

Cíl: Získat základní informace o závislostech obecně, poté o návykových látkách, poznat jejich základní účinky.

Základní terminologie (návykové látky; nečinit velký rozdíl mezi alkoholem a jinými drogami, včetně tabáku).

Alkohol a nikotin jako vstupní drogy (nejsou pro děti neznámé, jsou snadno dostupné, podceňované). Komunikace je základní prostředek, jak se o drogách něco dovědět.

b. Téma: Navazování a udržení kvalitních a zdravých sociálních vztahů

Cíl: Získat základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků, jak navazovat a udržovat kvalitní a zdravé sociální vztahy

Základem jsou modelové situace, při kterých se děti učí odmítnout návrhy vrstevníků, kteří je svádí k činnostem, které by mohly mít negativní následky. Příprava na odmítnutí nabízené drogy.

Formou hry žáci přemlouvají jeden druhého. Zpočátku roli přemlouvajícího hraje učitel. Volíme různé formy nátlaku. Ten, kdo přemlouvá, argumenty odmítajícího neustále vyvrací. Tak musí odmítající dítě stále hledat pádnější argumenty.

Příklady modelových situací:

Kamarád přemlouvá k výrobě „petardy“.

Kamarád přemlouvá k výletu bez vědomí rodičů.

Kamarád přemlouvá k vylezení na skálu (na jiné nebezpečné místo).

Kamarád přemlouvá k vypití láhve vína, kterou našel doma u rodičů.

Kamarád přemlouvá k ukradení čokolády v obchodě.

Kamarád přemlouvá ke schování spolužákovi tašky.

Kamarád přemlouvá k zavolání do školy, že je v ní umístěná bomba.

Kamarád přemlouvá k přivázání plechovky kočce na ocas.

Kamarád přemlouvá k házení kamenů po projíždějících autech.

III. Téma: Jak se vypořádat s konfliktními situacemi a stresem

Cíl: Rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním

Jedná se o rizikové faktory drogové závislosti. Problémy mohou být spouštěcím mechanismem, prvním krokem k vyzkoušení drogy.

Učitel předkládá modelové konfliktní situace, žáci hledají možné způsoby řešení.

Příklady konfliktních (stresujících) situací:

Dostal jsem špatnou známku, nesmím se dívat na televizi.

Mladší sourozenec vyvolal hádku, potrestán jsem byl já.

Chtěl jsem jít ven, ale musím uklízet pokoj.

Nesmím si hrát na počítači, protože musím dělat úkol.

Rodiče si více všimají mého nově narozeného bratříčka.

Společným hledáním vedeme děti k poznání, že problémy se dají řešit.

IV. Téma: Prevence školní neúspěšnosti

Cíl: Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Škola efektivně vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu a ukončování jejich vzdělávání na všech úrovních řízení pedagogického procesu, umí doložit procesy a výsledky tohoto hodnocení a dokáže zpracovat opatření, která vedou ke zkvalitňování procesu hodnocení úspěšnosti žáků. S výsledky hodnocení cíleně pracují pedagogové i vedení školy, jejich činnosti a opatření zkvalitňují vzdělávání žáků a snižují jejich neúspěšnost.

Jedná se o žáky se speciálně vzdělávacími potřebami, z nepodnětného prostředí, žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy.

a) Předcházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

b) Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

- Je uplatňován třístupňový model péče:
 1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
 2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
 3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

c) Vedení školy vyhodnocuje

- zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů,
- nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost, - zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků (evaluační dotazníky).

d) Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu:
 - učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování
 - termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
 - zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
 - žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
 - individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických
 - postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
 - pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
 - stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
 - práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
 - sestavení plánu pedagogické podpory,
 - zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
 - vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
 - včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí,
 - mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
 - u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

10. Vyhodnocení preventivní strategie

Školní metodik prevence povede průběžné záznamy o programu, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků. Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn:

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou objevit slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.

Školní preventivní program pro školní rok 2026/2027 vychází z původního školního preventivního programu školy pod č. j. 381/5ZSCV/2024 a z jeho následných aktualizací.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
Chomutov, Písečná 5144
IČ: 00831476, tel.: 474 659 965
www.zspisečna.eu ③

V Chomutově dne 19. 08. 2026

Mgr. Miroslav Žalud, ředitel školy